

Ніна Білокопитова

*кандидат філософських наук,
незалежна дослідниця (Туреччина)*

Карім Ель Гуессаб

*Кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціальної філософії та управління
(Запорізький національний університет)*

ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІННОСТЕЙ У ДОБУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВІДНОСИН

Капіталізм і демократія не могли функціонувати без поваги до правил, що базуються на законі та прозорості. Перетворилися на поняття, що позбавлені цінності та змісту. Одержимість особистою свободою насправді призвела до тиранії примхи та до абсолютного права щохвилини змінювати свою думку щодо будь-якої справи, до апологетики тимчасовості.

Ми бачимо це сьогодні у кожному прояві нашого суспільства: жодна домовленість більше не є обов'язковою, ані домовленості щодо роботи, ані домовленість про почуття, тобто жодна соціальна домовленість. Настало торжество кожного для себе. Ніхто більше не бачить причин дотримуватися вірності іншому. Ніхто не бачить причин брати участь у громадському житті. Ніхто більше не розглядає податки як спосіб допомагати своїми грошима іншим, а навпаки, як спосіб отримувати допомогу від інших грошей. І оскільки мораль спрямована на повагу одними прав інших, так аморальність створює позбавлення моралі суспільства.

Природною складовою модернізації суспільства була сексуальна революція, що охопила західні суспільства починаючи з XVI ст. Її коріння можна вбачати вже у культурі Відродження (зокрема, у поширенні художнього зображення оголеного тіла); Просвітництва (у книжках маркіза де Сада; у спробах обґрунтувати рівноправність чоловіків і жінок Вольтером, Д. Дідро, Ш.-Л. Монтеск'є); у скандальних віршах та баладах А. Ч. Свінберна (Algernon Charles Swinburne); а також у книжках XX ст. — «Улісс» Дж. Джойса (James Augustine Aloysius Joyce), «Коханець леді Четтерлей» Д. Х. Лоуренса (David Herbert Lawrence) та ін., у творчості деяких кінематографістів 50-х рр., перш за все Інґмара Берґмана (Ernst Ingmar Bergman); у теоретичних працях В. Райха, Сімони де Бовуар «Друга стаття» (1949 р.); у подіях як вихід першого журналу, бренду та початок цілої епохи «Плейбой» у 1953 та ін.[3].

Процес «розчакунення світу» (за М. Вебером) та зменшенню ролі релігії, секуляризації суспільного життя, що розпочався у зв'язку з Реформацією, наприкінці XIX — у першій половині XX ст. призвів до перенесення контролю за сексуальністю із галузей релігії та права до сфери медицини та психоаналізу[3].

Про сексуальність не тільки стали більше говорити, демонструвати її, але і вивчати, з 60-х рр. розпочався бум сексологічних досліджень, які швидко і справді революційно змінили погляди на сексуальну поведінку людини. Саме у ці роки було опубліковано низку досліджень щодо сексуальної функції людини, які спричинили справжній переворот у підході до цієї проблеми.

За доби інтернету й цифровізації поява феномену віртуальні стосунки, інтернет-знайомство, міжнародні сайти знайомств, Tinder, Badoo, Mamba, Ahlam, Dream Marriage[1] та поява цифрової секс-індустрії. За добу симуляків, підміни понять з'являється попит на фейкове кохання та комерціалізацією цінностей, що стає руйнівним фактором оригінального почуття. Культура еволюціонує від парадигми «віддзеркалення реальності» до маскуванню її відсутності. Що у свою чергу деморалізує наступне покоління.

Доводиться визнати, що далеко не всім суспільством оцінюється досвід попередніх поколінь як необхідна основа світогляду та самоідентифікації, а для молодого покоління характерна не тільки відсутність інтересу до «застарілих» культурних цінностей минулого, а й ігнорування духовної складової як малозначущої для реальності їхнього існування.

Вагомими чинниками статевої деморалізації підлітків, одним із проявів соціальної девіації й дезадаптації виступає дисфункційність частини сучасних сімей, лібералізація поглядів на суспільну мораль і дошлюбні стосунки, широкий доступ до мережі Інтернет, перегляд молоддю кінофільмів і телепередач невідповідної спрямованості, неоднозначність підходів до проблеми формування статевої культури молоді тощо [4, с.35].

Для подолання викликів, пов'язаних із швидким розвитком інтернет технологій і захистом дітей від наслідків цього явища, в листопаді 2008 року Міжнародним союзом електрозв'язку (МСЕ) було запущено багатосторонню міжнародну ініціативу «Захист дитини в цифровому середовищі» (COP). Ця ініціатива покликана об'єднати партнерів зі всіх секторів світової спільноти в інтересах створення безпечних і таких, що розширюють можливості, умов в цифровому середовищі для дітей у цілому світі [2].

Тож, для збереження соціокультурних цінностей та створення їх у нових формах вже неможливо уявити без цифрових технологій. Більше того, цифрові технології можуть навіть розглядатися об'єктом інженерного та образотворчого мистецтва, якщо розроблені під певне культурне завдання можуть собою втілювати технологічні та естетичні цінності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гейші ХХІ: як українки заробляють на листуванні з американцями на сайтах знайомств <https://ukraine.segodnya.ua/ua/ukraine/geyshi-hhi-kak-ukrainki-zarabatyvayut-na-perepiske-s-amerikancami-na-saytah-znakomstv-651368.html>
2. Захист дітей у цифровому середовищі: рекомендації для органів державної влади 2020 [https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/1/zainitsiativi-mintsifri-pidgotuvali-rekomendatsii-shchodo-zakhistu-ditey-u-tsifrovomu-seredovishchi/COP-Guidelines%20for%20Policy%20Makers_UA_fin%20\(2\).pdf](https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/1/zainitsiativi-mintsifri-pidgotuvali-rekomendatsii-shchodo-zakhistu-ditey-u-tsifrovomu-seredovishchi/COP-Guidelines%20for%20Policy%20Makers_UA_fin%20(2).pdf)

3. Сексуальна революція https://www.wiki-data.uk-ua.nina.az/%D0%A1%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%83%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D1%8E%D1%86%D1%96%D1%8F.html

4. Шиделко А. В. Навчально-методичне видання з дисципліни : соціальні проблеми сучасного суспільства, Львів, 2013. 67 с.